

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport (RP 182/2018 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion LM 40/2017 rd Sami Savio saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 11 och 12 § i lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport
- åtgärdsmotion AM 39/2017 rd Antero Vartia gröna m.fl. Åtgärdsmotion om ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport för att minska stödet till kostnader för besättning på passagerarfartyg.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetsdirektör Pasi Ovaska, kommunikationsministeriet
- överinspektör Emmi Nykänen, kommunikationsministeriet
- konsultativ tjänsteman Kati Jussila, finansministeriet
- verkställande direktör Jan Hanses, Viking Line Abp
- verkställande direktör Kari Välimäki, Sjömanspensionskassan
- ordförande Simo Zitting, Finlands Sjömans-Union FSU rf
- vice verkställande direktör Hans Ahlström, Rederierna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- Finlands Maskinbefälsförbund ry.

Betänkande KoUB 28/2018 rd

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår en temporär ändring av lagen om förbättrande av konkurrenskraften för fartyg som används för sjötransport. I form av stöd till sjöfarten ska arbetsgivarna av staten få tillbaka hälften av den arbetsgivarandel av arbetslöshetsförsäkringspremierna som de har betalat för allmänt eller begränsat skattskyldiga arbetstagare som det har verkställts förskottsinnehållning för. Om källskatt har betalats i stället för förskottsinnehållning, betalas inte arbetslöshetsförsäkringspremien tillbaka i form av stöd. Genom propositionen ändras inte några andra stödfaktorer.

Lagen ska tillämpas bara på stöd som ges ut för kostnader som uppkommit 2018.

Propositionen hänför sig till den kompletterande budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019 och gälla till utgången av 2019.

Lagmotionen

I lagmotion LM 40/2017 rd föreslås det att stödet för kostnaderna för besättning inom passagerarsjöfarten halveras så snart som möjligt för att minska statens utgifter och för att förbättra konkurrensneutraliteten inom turist- och restaurangnäringen.

Åtgärdsmotionen

I åtgärdsmotion AM 39/2017 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att halvera stödet för kundservicepersonal på passagerarfartyg. Halveringen ska göras på det sätt som bäst tar hänsyn till Finlands försörjningsberedskap och den internationella konkurrenskraften inom sjöfarten.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Enligt den föreslagna lagen kommer staten att till arbetsgivarna betala tillbaka hälften av den andel av arbetslöshetsförsäkringspremierna som de har betalat. Vid utfrågningen av sakkunniga framhölls det att revideringen av lagen om sjömanspensioner 2016 var tänkt att vara kostnadsneutral för rederierna. Men den ledde 2016—2018 till stora merkostnader för de rederier som sysselsätter flest sjömän. Därför hade det varit motiverat att arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremier i sin helhet hade omfattats av stödet till sjöfarten.

Det är enligt utskottet oroväckande att det utfrågningen kom fram att den aktuella ändringen kan leda till att inga nya fartyg kommer att börja segla under finsk flagg eller att fartyg flaggas ut. Senast i en tilläggsbudgetproposition för nästa år måste läget rättas till i väntan på en mer bestående lösning i frågan. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande där riksdagen förutsätter att

Betänkande KoUB 28/2018 rd

statsrådet snabbt vidtar åtgärder som innebär att beskattningen anpassas till beskattningen i våra viktigaste jämförelseländer, exempelvis med hjälp av ett nettolönesystem, för att förbättra konkurrenskraften inom vår sjöfart och för att fartyg fortsatt ska segla under finsk flagg.

Lagmotion LM 40/2017 rd och åtgärdsmotion AM 39/2017 rd

I lagmotion LM 40/2017 rd föreslås det att stödet för besättningskostnader inom passagerarsjöfarten ska halveras och i åtgärdsmotion AM 39/2017 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att halvera stödet för kundservicepersonal på passagerarfartyg och att halveringen ska göras på det sätt som bäst tar hänsyn till Finlands försörjningsberedskap och den internationella konkurrenskraften inom sjöfarten. Utskottet påpekar att inte heller de åtgärder som regeringen föreslår i propositionen förefaller vara tillräckliga för att säkerställa försörjningsberedskapen och den internationella konkurrenskraften inom sjöfarten. Därför föreslår utskottet att både lagmotion LM 40/2017 rd och åtgärdsmotion AM 39/2017 rd förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 182/2018 rd utan ändringar.

Riksdagen förkastar lagförslaget i lagmotion LM 40/2017 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotion AM 39/2017 rd.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt vidtar åtgärder som innebär att beskattningen anpassas till beskattningen i våra viktigaste jämförelseländer, exempelvis med hjälp av ett nettolönesystem, för att förbättra konkurrenskraften inom vår sjöfart och för att fartyg fortsatt ska segla under finsk flagg.

Betänkande KoUB 28/2018 rd

Helsingfors 29.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen blå
vice ordförande Markku Pakkanen cent
medlem Olavi Ala-Nissilä cent
medlem Jukka Kopra saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mia Laiho saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
medlem Sofia Vikman saml.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.

Betänkande KoUB 28/2018 rd
Reservation

RESERVATION

Motivering

Lagen om sjömanspensioner reviderades 2014 (RP 321/2014 rd). Det var en genomgripande reform av sjömanspensionerna, och målet var bland annat att reformen skulle vara kostnadsneutral för rederierna. Hösten 2017 bad ministrarna Orpo och Berner social- och hälsovårdsministeriet tillsätta en arbetsgrupp för att ta reda på hur målen med reformen hade utfallit. Arbetsgruppen hade representation från social- och hälsovårdsministeriet, kommunikationsministeriet, finansministeriet, Pensionsskyddscentralen, Sjömanspensionskassan och arbetsmarknadsorganisationerna inom sjöfartsområdet. Arbetsgruppen lämnade sin rapport (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 30/2018; på finska) den 8 augusti 2018. Den konstaterade att reformen i övrigt hade genomförts enligt målen utom att den var ofördelaktig för rederier som systerställer mycket sjöfolk och att den bedömd enligt dagens läge inte har varit helt kostnadsneutral. Vidare påpekade arbetsgruppen att rederierna får en kompensation på ungefär 6 miljoner euro om arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremier på nytt kommer att omfattas av stödet till sjöfarten såsom regeringen nu föreslår. I den aktuella propositionen föreslår regeringen emellertid bara en kompensation på 3 miljoner euro. Det rimmar illa med kalkylerna i slutrapporten från ministeriernas gemensamma arbetsgrupp, likaså med målet om kostnadsneutralitet i den stora reformen från 2014.

Stödsystemet inverkar direkt på rederiernas situation och på den internationella konkurrenskraften. I klarspråk betyder det risk för utflaggning. Det är viktigt att finsk flagg fortfarande står sig i konkurrensen med grannländerna, särskilt med Sverige. Vi anser att riksdagen bör följa arbetsgruppens kalkyler och att stödbeloppet måste höjas till samma nivå som den låg på innan reformen av sjömanspensionerna. Därmed skulle de ursprungliga målen med reformen bli uppfyllda.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 11 § med följande ändring:
(Reservationens ändringsförslag):

Reservationens ändringsförslag

11 §

Stöd som betalas utifrån allmänt skattskyldiga sjömäns sjöarbetsinkomst

För en enligt 9 § i inkomstskattelagen (1535/1992) allmänt skattskyldig sjöman betalas ett stöd som motsvarar under stödperioden betald

Betänkande KoUB 28/2018 rd
Vastalause

- 2) arbetsgivares pensionsförsäkringsavgift enligt 141 § i lagen om sjömanspensioner (1290/2006); förhöjning eller nedsättning av arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgift enligt 141 a § i lagen om sjömanspensioner beaktas inte i stödets belopp,
- 3) arbetsgivarandel av olycksfallsförsäkringspremien, och
- 4) ~~halv~~ arbetsgivarandelen av arbetslöshetsförsäkringspremien.

Helsingfors 29.11.2018

Mats Löfström sv
Katja Taimela sd
Suna Kymäläinen sd
Satu Taavitsainen sd
Jari Myllykoski vänst
Jari Ronkainen saf
Jani Mäkelä saf